

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ
----------------	----------	--------------	------------	--------	--------

Τον Μάρτιο επικυρώνεται η στήριξη

Σκληρές διαπραγματεύσεις στη σύνοδο κορυφής της Παρασκευής με σημείο-κλειδί την αποδοχή του Συμφώνου Ανταγωνιστικότητας

Το ανταποκριτή μας στις ΒΥΨΞΕΛΛΕΣ ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Ή τη φορά οι ηγέτες της Ευρωζώνης έθεσαν τον πήχυ πραγματικά ψηλά. Η Γερμανίδα καγκελάρια κ. Ανγκελα Μέρκελ υποσχέθηκε ότι θα δεχτεί ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) να επεμβαίνει ενεργότερα στις αγορές. Σε αντάλλαγμα απαίτησε τη μετατροπή της Ευρωζώνης σύμφωνα με το γερμανικό οικονομικό δόγμα και την αποδοχή του Συμφώνου Ανταγωνιστικότητας.

Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Χέρμαν βαν Ρομπέι και ο πρόεδρος της Κομισιόν έλαβαν εντολή να αρχίσουν διαβουλεύσεις με τα κράτη-μέλη με στόχο να υπάρξει συμφωνία το πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου και να επικυρωθεί το αργότερο στις 24-25 Μαρτίου, κατά τη διάρκεια της τακτικής Συνόδου Κορυφής.

Ωστόσο κατά τη συζήτηση της γερμανικής πρότασης, το απόγευμα της

παρασκευής, οι ηγέτες της Ευρωζώνης, ιδιαίτερα όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα τους.

Ταυτόχρονα όλοι οι ηγέτες δέχθηκαν ότι πρέπει να ενισχυθεί ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας προκειμένου να διασφαλιστεί η οικονομική σταθερότητα της Ευρωζώνης.

Απάντηση Μέρκελ

Η κ. Μέρκελ διευκρίνισε ότι θα πραγματοποιηθεί έκτακτη σύνοδος κορυφής της Ευρωζώνης στις 9 Μαρτίου, ενώ ο κ. Σαρκοζί διαβεβαίωσε ότι τα όρια που προτείνουν οι δύο τους δεν είναι «άκαμπτα» και δεν θα είναι τα ίδια για όλους. Προφανώς θα υπάρξουν έντονες διαπραγματεύσεις τις επόμενες εβδομάδες μεταξύ των κρατών-μελών, διότι οι αλλαγές που τούς ζητούνται είναι σημαντικές και δύσκολες.

Ενώ όμως και την ύστατη στιγμή οι Ευρωπαίοι ηγέτες θα πρέπει να συμβιβαστούν, διότι σε διαφορετική περίπτωση θα διαψευθούν οι πολύ μεγάλες προσδοκίες που έχουν καλλιεργήσει και θα απειληθεί ευθέως η σταθερότητα της Ευρωζώνης.

Στο πλαίσιο της συνολικής απάντησης στην κρίση θα αποφασιστεί και πώς θα πρέπει να βοηθηθεί η Ελλάδα και η Ιρλανδία να αποπληρώσουν το χρέος τους. Αρχικά όμως η Αθήνα θα πρέπει και αυτή να αποδεχτεί τις γερμανικές προτάσεις για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στην Ευρωζώνη. Πρόκειται για προτάσεις που χρόνια τώρα προσπαθούσε να επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε μεγάλο βαθμό περιγράφονται και προβλέπονται στο Μνημόνιο που ήδη εφαρμόζουμε. Κάποιες άλλες προβλέπονται ήδη από το νέο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) και απλώς δεν είχαν ποτέ εφαρμοστεί στα χρόνια της ευμερίας.

Η παραμονή στην Ευρωζώνη προϋποθέτει πλέον συνεχή και σκληρή προσπάθεια από τα κράτη-μέλη, ιδιαίτερα από τα πλέον αδύναμα όπως η Ελλάδα. Η ανάγκη για αλλαγές δεν θα τελειώσει με τη λήξη του Μνημονίου ακόμη και χωρίς τα νέα μέτρα της Γερμανίδας καγκελάριας.

Φρένο χρέους

Η απαίτηση της κ. Μέρκελ για πρόβλεψη «φρένου χρέους», δηλαδή θεσμοθέτηση πολύ χαμηλού ορίου για το έλλειμμα, καλύπτεται σε πολύ μεγάλο βαθμό από το ΣΣΑ σύμφωνα με το οποίο κάθε κράτος-μέλος της Ευρωζώνης θα πρέπει να μειώνει το έλλειμμα, εφόσον είναι ήδη μικρότερο από 3%, κατά 0,5% μέχρι να αποκτήσει πλεόνασμα. Στο συνταξιοδοτικό οι βασικές αλλαγές έγιναν το περασμένο καλοκαίρι.

Σταδιακή αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ήταν πολύ πιθανή εξαιτίας του δημογραφικού προβλήματος. Οι μισθοί στην Ελλάδα θα «παύουν» τα επόμενα χρόνια όπως άλλωστε προβλέπεται από το Μνημόνιο, ενώ οι εργασιακές σχέσεις θα απορρυθμιστούν περαιτέρω.

Ειδικά σε ό,τι αφορά το ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό, οι πληροφορίες επιμένουν ότι τον δρόμο δείχνει η πρόθεση της Γερμανίας να προχωρήσει σε αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης στα 67 έτη από 65 που είναι σήμερα. Με ό,τι κάτι τέτοιο βεβαίως μπορεί να συνεπάγεται για τις υπόλοιπες χώρες-μέλη της Ευρωζώνης και τα δικά τους συνταξιοδοτικά συστήματα.

Άλλο ρεπορτάζ για το γερμανικό σχέδιο και τις επιπτώσεις του στην Ελλάδα, Οικονομική «Κ», σελ. 3

ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΜΕΡΚΕΛ

Σενάρια ενίσχυσης Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF)

- Αύξηση διαθέσιμων κεφαλαίων στα 440 δισ. ευρώ**
- Θεωρείται ότι έχει ήδη συμφωνηθεί, απομένουν τεχνικές λεπτομέρειες**
- Δυνατότητα αγοράς κρατικών ομολόγων κρατών μελών που δέχονται πίεση**
- Εξετάσσονται αρκετά σενάρια που περιλαμβάνουν επαναγορά τμήματος του ελληνικού χρέους από την ΕΚΤ, ανταλλαγή ελληνικών ομολόγων που κατέχουν ιδιώτες με νέα έκδοσης EFSF, αγορά ομολόγων από πρωτογενή αγορά**
- Δημιουργία βραχυπρόθεσμων «γραμμών πίστωσης»**

Ο κ. Παπανδρέου, πέραν της επιμήκυνσης αποκλείει το ενδεχόμενο αναδιάρθρωσης του χρέους.

Εντονες αντιδράσεις από τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης στις γερμανικές απαιτήσεις για τη διάσωση των οικονομιών.

Παρασκευής, υπήρξε αντίδραση από αρκετά κράτη-μέλη σχετικά με την επιθυμία Βερολίνου και Παρισιού τα νέα, υπό διαπραγματεύσεις, μέτρα να υιοθετηθούν από την Ευρωζώνη εντός ενός έτους.

• Ορισμένα κράτη-μέλη, όπως για παράδειγμα το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, αντέδρασαν και στην πρόταση να υπάρξει αποσύνδεση μεταξύ αύξησης μισθών και πληθωρισμού.

• Η Ιρλανδία φαίνεται ότι αντέδρασε στην πρόταση να υιοθετηθούν παρόμοιοι φορολογικοί συντελεστές για επιχειρήσεις.

• Η δε Κομισιόν φαίνεται ότι διαμαρτυρήθηκε για παραγκωνισμό της.

Πάντως, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Χέρμαν βαν Ρομπέι και ο κ. Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο δήλωσαν μετά την έκτακτη Σύνοδο Κορυφής ότι όλοι οι ηγέτες συμφώ-

Το χρέος

Είναι σαφές ότι οποιαδήποτε πρόταση υιοθετηθεί ώστε να καταστεί ευκολότερη εξυπηρέτηση το χρέος της Ελλάδας, θα ληφθεί στο πλαίσιο συνολικής συμφωνίας για το Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας. Αναφορικά με τα δάνεια από την τρίκα είναι δεδομένο ότι η επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής τους θα αποφασιστεί ούτως ή άλλως, ώστε να είναι ίδια με των δανείων προς την Ιρλανδία. Οι προτάσεις για μείωση του επιτοκίου δανεισμού εξετάζονται πολύ σοβαρά, διότι έτσι θα πάψει η αναστοχία των αγορών ότι Αθήνα και Λουβίνο δεν θα είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν το δάνειό τους. Για να υλοποιηθεί ενδεχομένως κάποιο από τα σενάρια για επαναγορά του ελληνικού χρέους από το Ταμείο και για ανταλλαγή ελληνικών ομολόγων με νέα που θα εκδώσει το Ταμείο, είναι απαραίτητη η επίτευξη συμφωνίας για το Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας. Σε διαφορετική περίπτωση τα ισχυρά κράτη-μέλη της Ευρωζώνης και ιδίως η Γερμανία θεωρούνται απίθανοί ότι θα συμφωνήσουν το Ταμείο να αποκτήσει την «απαραίτητη ευελιξία» και να αγοράζει κρατικά ομόλογα. Τέλος, ο κ. Γ. Παπανδρέου τόνισε ότι θα πρέπει να παρουσιάσει μέχρι τέλος Μαρτίου μια αξιόπιστη πρόταση για τα μέτρα που θα εφαρμοσεί η κυβέρνηση στην περίοδο 2012-2014, προκειμένου να περιορίσει το έλλειμμα κάτω από το 3%.

Η αντίδραση της Αθήνας στην πρόταση

Το ανταποκριτή μας στις ΒΥΨΞΕΛΛΕΣ ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Εκτεταμένες συζητήσεις, αλλά όχι και τελική συμφωνία, για τη φύση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, έγιναν το βράδυ της Παρασκευής μεταξύ των 27 ηγετών των χωρών-μελών στην έκτακτη σύνοδο κορυφής.

Τα βασικά στοιχεία της γαλλογερμανικής πρότασης, όπως περιέγραψε και ο κ. Γ. Παπανδρέου μετά το πέρας της Συνόδου, είναι η αποσύνδεση του πληθωρισμού από την αύξηση των μισθών, η σύγκλιση των ασφαλιστικών συστημάτων και οι νομικές δεσμεύσεις των χωρών.

Αντίθετα ο πρωθυπουργός είπε ότι δεν τέθηκε αναγκαστικά ζήτημα συνταγματικής ρύθμισης για τις αλλαγές. Αλλωστε, οι προτάσεις της Παρασκευής αφορούν κυρίως το περίφημο Πακέτο Ανταγωνιστικότητας, ουσιαστικά τούσ όρους που έθεσε κυρίως η γερμανική πλευρά, προκειμένου να συναντήσει στην ενίσχυση του Μόνημου Μηχανισμού Στήριξης.

Η ελληνική πλευρά δεν ανησυχεί για ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων μέτρων. Τούτο άλλωστε το απέκλεισε και ο κ. Παπανδρέου τόσο εμπέσως όσο και ευθέως. «Το θετικό σε αυτή τη συζήτηση», είπε ο κ. Παπανδρέου ως προς τις διαπραγματεύσεις που έγιναν πίσω από τις κλειστές πόρτες της Συνόδου, «είναι ότι από αυτά που επιδόθηκαν σε αυτό το τραπέζι το 90%-95% το έχουμε ήδη κάνει. Έχουμε λάβει άμεσα μέτρα, κάνουμε μεγάλες αλλαγές και πάρα πολλά. Η ελληνική πλευρά προσδίδει βεβαίως μεγαλύτερη βαρύτητα στην επιμήκυνση της αποπληρωμής του χρέους.

Ο κ. Παπανδρέου για μια ακόμη φορά χαρακτηρίσε την επιμήκυνση «δεδομένη» και την ενέταξε ως ένα μέρος ενός πακέτου συνολικής φύσης, που θα αφορά το χρέος όλων των χωρών και όχι μόνο της Ελλάδας.

Η συγκεκριμένη αποστολή ερμηνεύεται και ως μια πρώτη νύξη, ότι η επιμήκυνση ενδεχομένως αφορά όχι μόνο

Στην Αίγυπτο σήμερα ο Ελληννας πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου για να μεταφέρει μήνυμα στον Αιγύπτιο πρόεδρο κ. Χ. Μουμπάρακ.

ο κ. Παπανδρέου για μια ακόμη φορά χαρακτήρισε την επιμήκυνση «δεδομένη» και την ενέταξε ως ένα μέρος ενός πακέτου συνολικής φύσης, που θα αφορά το χρέος όλων των χωρών και όχι μόνο της Ελλάδας.

Η συγκεκριμένη αποστολή ερμηνεύεται και ως μια πρώτη νύξη, ότι η επιμήκυνση ενδεχομένως αφορά όχι μόνο

Ο κ. Παπανδρέου, πέραν της επιμήκυνσης, ο κ. Παπανδρέου αποκλείει το ενδεχόμενο αναδιάρθρωσης του χρέους. Ο πρωθυπουργός αναφέρθηκε και στις εξελίξεις στο εσωτερικό, λέγοντας ότι η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να προχωρήσει στις αλλαγές που έχει δρομολογήσει, ενώ απέκλεισε κάθε ενδεχόμενο εθνικών εκλογών. Πρόσθεσε μά-

Οχι αναδιάρθρωση

Πέραν της επιμήκυνσης, ο κ. Παπανδρέου αποκλείει το ενδεχόμενο αναδιάρθρωσης του χρέους. Ο πρωθυπουργός αναφέρθηκε και στις εξελίξεις στο εσωτερικό, λέγοντας ότι η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να προχωρήσει στις αλλαγές που έχει δρομολογήσει, ενώ απέκλεισε κάθε ενδεχόμενο εθνικών εκλογών. Πρόσθεσε μά-

στα ότι «αυτό έκλεισε» στις αυστηρές εκλογές, βάδοντας έτσι τα και παύλα στην όποια συζήτηση

Στο Κάιρο
Στη σύνοδο κορυφής αποφασίστηκε επίσης η αποστολή του κ. Παπανδρέου στο Κάιρο, προκειμένου να ταφέρει τα μηνύματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο στον πρόεδρο της Αίγυπτου κ. Χόσνι Μουμπάρακ, όσο και στον πρόεδρο της αντιπολιτευτικής αραβικής χώρας.

Ωστόσο, ο ίδιος ο κ. Παπανδρέου νισε ότι το μήνυμα που θα μεταπευθύνεται «ιδιαίτερα στον πρόεδρο Μουμπάρακ». Είναι σαφές πλέον και η Ε. Ε. ζητεί συνταγματική μετάβαση από το καθεστώς Μπαράκ με ομαλό τρόπο και την θέτηση δημοκρατικών διαδικασιών.

Ο κ. Παπανδρέου μετέφερε μά ότι στη μετάβαση εξουσίας θα πρέπει να γίνει προσπάθεια να συμμετέχει «όσο γίνεται ευρύτερες δυνάμεις του λαού».

Μετά τον κ. Παπανδρέου, ο οποίος είναι ο πρώτος Ευρωπαίος πρωθυργός που θα επισκεφθεί τη χώρα μετά την έναρξη της εξέγερσης στο Κάιρο θα μεταβεί και η ύπατος σπασ για τις εξωτερικές σ. Ε. Ε. Λαίδη Κάθι Αστον.

Όπως προαναφέρθηκε, η επί είναι προγραμματισμένη για το Ωστόσο, ο πρωθυπουργός ότι πήλπηκε ευθέως αν η πρωτοβου εντάσσεται στο πλαίσιο μισμης - θεσμικής εντολής που από τις Βρυξέλλες, απέφυγε να νηύση ευθέως. Διευκρίνισε όμως ο ρόλος του, όπως κι αυτός Αστον, είναι υποβοηθητικός για ξεύρεση λύσης.

Πώς θα ενισχυθεί η Ελλάδα από το Ταμείο Σταθερότητας

Το ανταποκριτή μας στις ΒΥΨΞΕΛΛΕΣ ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Στη σύνοδο κορυφής της Παρασκευής οι Ευρωπαίοι ηγέτες δεσμεύθηκαν ότι θα ενισχύσουν το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) με νέα κεφάλαια και δυνατότητες, ώστε να βοηθήσει αποτελεσματικότερα τα κράτη-μέλη που αντιμετωπίζουν πρόβλημα, όπως η Ελλάδα.

Επισημάνθηκε επίσης ότι οι οικονομικές αποφάσεις θα ληφθούν σε έκτακτη σύνοδο κορυφής στις αρχές Μαρτίου. Ωστόσο, σύμφωνα με πηγές που είναι σε θέση να γνωρίζουν τα ενναλλακτικά σενάρια τα οποία επεξεργάζονται στην Ευρώπη, δεν θα είναι η επαναγορά ομολόγων με δάνειο από το EFSF που θα απαλλάξει ως διά μαγείας την Ελλάδα από το υπέρροχο χρέος. Με την επαναγορά και με τις άλλες διευκολύνσεις που θα παράσχουν η Ευρωζώνη και το ΔΝΤ, εκτιμάται ότι η χώρα θα μειώσει το χρέος μόνο κατά ένα πολύ μικρό μέρος. Ωστόσο, θα εξασφαλίσει ευνοϊκότερους όρους εξυ-

πηρέτησής του υπόλοιπου, αλλά κυρίως θα κερδίσει χρόνο.

Το νέο πακέτο διάσωσης, εκτός του ότι φιλοδοξεί να στείλει ένα σαφές και αξιόπιστο μήνυμα πως η Ευρωζώνη είναι αποφασισμένη να αποτρέψει τη χρεοκοπία της Ελλάδας, θα περιλαμβάνει:

- 1. Το δανειοδότηση της Ελλάδας** από το EFSF με χαμηλότοκο δάνειο διάρκειας όσο η μέση διάρκεια του χρέους, για να επαναγοράσει ομόλογα. Κατ' αρχάς θα αγορασθούν τα ομόλογα που είναι στην κατοχή της η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Αυτά, σύμφωνα με εκτιμήσεις, είναι ονομαστικής αξίας 58 δισ. ευρώ, αλλά η ΕΚΤ τα απέκτησε σε τιμή χαμηλότερη κατά 25%. Δηλαδή έχουν τρέχουσα αξία επαναγοράς 44 δισ. ευρώ.
- 2. Επίσης, εκτιμάται** ότι η Ελλάδα μπορεί να επαναγοράσει από funds και ιδιώτες ομόλογα τρέχουσας αξίας 17-25 δισ. ευρώ, η ονομαστική αξία των οποίων είναι 20-30 δισ. ευρώ, δηλαδή

Μέρκελ και Σαρκοζί χαρασσούν τη νέα πορεία της Ευρώπης.

με haircut της τάξης του 15%. Σε αυτή την κατηγορία επενδυτών περιλαμβάνονται όσοι αγόρασαν τα ομόλογα σε πολύ χαμηλές τιμές, και θα έχουν κέρδος πουλώντας στις τρέχουσες τιμές, και όσοι δεν θέλουν να διακρατήσουν τους ελληνικούς τίτλους στα χαρτοφυλάκια τους, ακόμη κι αν αυτό σημαίνει πώληση με ζημία. Σε κάθε περίπτωση, η επαναγορά θα γίνει σε απολύτως εθελοντική βάση, ώστε να μη θεωρηθεί η επαναγορά αναγκαστική αναδιάρθρωση χρέους και ενεργοποιηθούν τα ασφαλιστικά κινδύνου (CDS). Με τις δύο αυτές κινήσεις, το ελληνικό χρέος θα μειωθεί κατά 15 έως 18 δισ. ευρώ ή κατά 4-5 μονάδες του ΑΕΠ. Είναι προφανές ότι η μείωση αυτή δεν είναι θεαματική σε ένα χρέος ύψους 348 δισ. ευρώ ή 152% του ΑΕΠ, και για να επιτευχθεί, απαιτείται δάνειο 60-70 δισ. ευρώ από το EFSF.

3. Η επιμήκυνση του χρέους των 110 δισ. ευρώ από την τρίκα. Το ΔΝΤ έχει ήδη ανακοινώσει ότι θα αυξήσει την πε-

ρίοδο αποπληρωμής της δικής του συμμετοχής (30 δισ. ευρώ) έως 10 χρόνια, από τρία χρόνια και διετή περίοδο κάλυψης σήμερα. Σε αντίστοιχη επιμήκυνση θα προχωρήσει και η Ευρωζώνη για το δικό της τμήμα. Το φως της

Το νέο πακέτο διάσωσης θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη δανειοδότηση της Ελλάδας από το EFSF με χαμηλότοκο δάνειο.

δημοσιότητας είδαν και σενάρια παράτασης έως 30 χρόνια. Φέρεται μάλιστα να το πρότεινε ο Γερμανός κεντρικός τραπεζίτης και διάδοχος του Ζαν-Κλοντ Τρισέ στην προεδρία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, κ. Αξέλ Βέμπερ.

4. Η επιμήκυνση του χρέους που δια-

κράτους οι ιδιώτες. Σε μια συμφωνία που θα προέβλεπε ανταλλαγή ομολόγων που λήγουν την περίοδο 2017-2018 (σε αυτό το διάστημα «οριμάζουν» και πρέπει να αναχρηματοδοτηθούν τα 2/3 του υφιστάμενου δημόσιου χρέους) με ομόλογα μεγαλύτερης διάρκειας του ελληνικού Δημοσίου ή του EFSF, είναι βέβαιο ότι θα συμμετείχαν και οι ελληνικές τράπεζες, πιθανόν και ξένες. Οι ελληνικές τράπεζες έχουν ομόλογα ύψους 50 δισ. ευρώ και τα ασφαλιστικά ταμεία άλλα 30 δισ. ευρώ.

5. Τις τελευταίες ημέρες υπήρξαν πληροφορίες ότι θα δοθεί στο EFSF η δυνατότητα να αγοράζει ελληνικά ομόλογα από την πρωτογενή αγορά. Αυτό αναμφισβήτητα θα ήταν το ισχυρότερο σήμα προς τις αγορές για την αποφασιστικότητα της Ευρωζώνης να μην επιτρέψει τη χρεοκοπία κανενός κράτους-μέλους, υπό την αίρεση ότι κι αυτά θα κάνουν ό, τι προβλέπει το Μνημόνιο και το νέο γερμανικής έμπνευσης σύμφωνο ανταγωνιστικότητας.